

מידע למטופל ולמשפחתו

לקראת אשפוז לצורך ניתוח ראש (Craniotomy)

המידע מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד ומכוון לנשים וגברים כאחד

מטופל יקר,

המחלקה הנוירוכירורגית במרכז הרפואי שערי צדק הינה מחלקה מובילה בתחום ניתוחי ראש ועמוד שדרה. במחלקה מתבצעים ניתוחי ראש על ידי מיטב המומחים ובסיוע ציוד טכנולוגי חדשני מתקדם ביותר. מגוון ניתוחים מבוצעים במחלקה: ניתוחים לכריתת גידולים שפירים, ניתוחים וטיפולים חדשניים לגידולים ממאירים, ניתוחים חדשניים אנדוסקופיים לבלוטת יותרת המוח, צנתורים לטיפול באנוריזמות (מפרצת) ומלפורמציות (עיוות) של כלי הדם, ניתוחי שנט, ניתוחים לטיפול בכאבים בפנים ובעווית מחצית הפנים ועוד.

המידע שלפניך נועד לספק לך הסבר לגבי ניתוח ראש (Craniotomy).

מידע נוסף יינתן לך ולמשפחתך ע"י הצוות במהלך האשפוז.

המחלקה הנוירוכירורגית לניתוחי ראש ועמוד שדרה

טלפון: 02-5645440

מנהל המחלקה – ד"ר נבו מרגלית

איסוף ועריכת החומר: אח אחראי מחלקה – מר מוחמד שלאעטה

יוני 2021

במחלקה הנוירוכירורגית

- ❖ במחלקה תקבל המשך טיפול רב מקצועי. רופא ואחות יעריכו את מצבך, יינתן טיפול תרופתי קבוע וחדש (על פי הצורך) וטיפול נוגד כאב.
- ❖ תקבל ליווי מלא על ידי צוות רב מקצועי, עובדת סוציאלית, פיזיותרפיסטית ומרפאה בעיסוק, אשר יבצעו הערכה תפקודית, הפעלה הדרגתית, טיפול נשימתי וטיפול תנועתי אשר יותאמו למצבך התפקודי בעת האשפוז ובמטרה להחזירך לתפקוד מיטבי לקראת שחרורך הביתה.
- ❖ בהתייעצות עם הצוות הרב מקצועי, יינתנו לך ולמשפחתך המלצות והדרכה להמשך טיפול רצוי ומיטבי לאחר השחרור והדרכה לך להגברת תפקודך ובטיחותך. במידת הצורך תתבקש מעורבות עובדת סוציאלית ותזונאית.

החתך הניתוחי:

- ❖ חתך הניתוח הינו פתח שעלול לאפשר חדירת מזהמים ולכן יש לשמור על ניקיונו ולאפשר לו החלמה
- ❖ יש להקפיד על חבישה סגורה במשך 48 שעות לאחר הניתוח
- ❖ לאחר הסרת החבישה מותרת רחצת החתך במים זורמים ובסבון נוזלי או שמפו
- ❖ הסרת תפרים מתבצעת במחלקה או במרפאה בקהילה 14 ימים לאחר הניתוח, או לפי המלצת הרופא במכתב הסיכום הרפואי.

יציאה מאשפוז וטיפול בבית:

- ❖ תקופת ההחלמה בבית משמעותית לבריאותך ולכן חשוב שתכיר את ההמלצות הבאות:
- ❖ פנה עם מכתב הסיכום הרפואי לרופא המטפל בקהילה לצורך רצף טיפול
- ❖ המנוחה חשובה מאוד. יחד עם זאת, אין לשכב במיטה או לשבת בכורסא כל היום.
- ❖ חזור לפעילות יומיומית בהדרגה ובמתניות במהלך תקופת חופשת המחלה
- ❖ הקפד על נטילת הטיפול התרופתי באופן סדיר ועל המלצות המעקב הרפואי שבמכתב הסיכום הרפואי
- ❖ המנע משהייה ממושכת בשמש. חבוש כובע בכל יציאה לשמש.
- ❖ הימנע מחזרה לנהיגה עד לקבלת אישור לכך מהרופא המטפל בקהילה
- ❖ צביעת השיער מותרת כ-6 שבועות לאחר הסרת התפרים, בהתייעצות עם הרופא המנתח ורק אם אין סימני דלקת מקומית: חום, אודם, הפרשה.

בכל הופעת אחד או יותר מהסימנים הבאים, פנה בדחיפות לבדיקת רופא מטפל או מוקד חירום רפואי:

- ❖ הופעת סימני דלקת: חום, חולשה, אודם, הפרשה מהחתך הניתוחי
- ❖ כאב ראש חריף חדש או החמרה בכאב הראש
- ❖ פרכוסים
- ❖ הופעה חדשה של חולשה או ירידה בתחושה של יד, רגל או פנים
- ❖ שינוי במצב הכרה, בלבול, חוסר התמצאות או ישנוניות

צוות המחלקה הנוירוכירורגית כאן עבורך

ומאחל לך

רפואה שלמה והחלמה מהירה!

בניתוח פותחים חלק מעצם הגולגולת לשם חשיפת המוח. הפתח מאפשר למנתח לבצע פעולות כגון כריתת גידול, הפחתת לחץ תוך גולגולתי, לקיחת ביופסיה (דגימת רקמה), הסרת קריש דם וניקוז דימום. משך אשפוז ממוצע לאחר ניתוח הוא 3 – 4 ימים. מהלך ומשך האשפוז עשויים להשתנות בהתאם לסוג הניתוח ומצב בריאותך.

סיבוכי ניתוח:

כמו בכל ניתוח, גם בניתוח ראש יתכנו סיבוכים. הרופא המנתח יסביר לך על סיבוכי הניתוח ושכיחותם ובהם: דימום, פרכוס, זיהום ופגיעות נוירולוגיות שונות.

טרם הניתוח:

- ❖ במרפאת 'טרם ניתוח' וכן במחלקתנו, תקבל הסבר על מהות הניתוח, שיטה וסיבוכים אפשריים על ידי רופא נוירוכירורג ועל ידי אחות בתחום הנוירוכירורגיה. נשמח מאוד לשמוע אם יש לך שאלות וננסה לענות באופן מיטבי.
- ❖ תישאל לגבי היסטוריה רפואית ותרופות שאתה נוטל באופן קבוע
- ❖ אחות תבצע תשאול, מדדים, אומדנים ועוד
- ❖ תיפגש עם רופא מרדים
- ❖ אם אתה נוטל תרופות מדללות דם יש ליידע את הרופא על מנת שינחה אותך אם יש צורך להפסיק נטילתן טרם הניתוח
- ❖ במידת הצורך יתבצעו היכרות והערכה ראשוניים על ידי אנשי צוות נוספים, לצורך מעקב וטיפול מיטבי בהמשך
- ❖ חל איסור מוחלט על עישון ושתיית אלכוהול לפחות שבועיים לפני מועד הניתוח

ערב קודם הניתוח:

- ❖ תהליך אשפוז מתחיל בקבלה למחלקה על ידי האחיות והרופא
- ❖ פגישה עם עובדת סוציאלית של המחלקה
- ❖ תתבקש להסיר תכשיטים, לק, איפור, לרחוץ את הגוף ולחפוף את השיער עם סבון נוזלי ייעודי שתקבל במחלקה
- ❖ לאחר הרחצה אין למרוח תכשירים קוסמטיים על העור והשיער (קרם גוף, ג'ל וכדומה)
- ❖ חשוב שתהיה לך פעולת מעיים תקינה: במקרה של עצירות בקש מהאחות/טיפול מתאים
- ❖ תתבקש להיות בצום מחצות או לפחות 6 שעות לפני הניתוח
- ❖ חשוב שתצליח לישון בלילה שלפני הניתוח. אם אתה חש קושי להירדם, בקשה מהאחות/טיפול תרופתי מתאים.

בשעות שלפני הניתוח:

- ❖ תתבקש להתרחץ בשנית בסבון הייעודי ולא למרוח שום תכשיר לאחר מכן
- ❖ רופא יבצע סימון אזור וצד הניתוח
- ❖ תקבל תרופות לקראת ההרדמה בהתאם להוראת המרדים (אלו תרופות המטשטשות את מצב ערנותך, ולכן אסור לרדת מהמיטה לאחר קבלתן)
- ❖ תתבקש להסיר בגדים וללבוש חלוק ייעודי

- ❖ כאשר יגיע תורך תועבר על ידי סניטר לחדר קבלה של חדר ניתוח, בני משפחה מוזמנים ללוותך, שם תתקבל על ידי אחות חדר ניתוח

במהלך הניתוח:

- ❖ הניתוח מתבצע לרוב בהרדמה כללית
- ❖ במהלך הניתוח יוכנסו צינור הנשמה, זונדה, צנתר שתן, עירויים ויגולח אזור הניתוח.
- ❖ מיקום החתך הניתוחי, גודלו וצורתו נקבעים על פי מטרת הניתוח, מצבך ושיקול דעתו של הרופא המנתח. בדרך כלל החתך, מתבצע מאחורי קו השיער, להסתרת הצלקת.

לאחר הניתוח:**ביחידה לטיפול נמרץ נוירוכירורגי**

- ❖ עם סיום הניתוח תועבר בליווי רופא מרדים וסניטר, אל היחידה לטיפול נמרץ נוירוכירורגי, לטובת התעוררות ולהמשך השגחה וטיפול (לעיתים ההתעוררות נעשית ביחידת התאוששות ע"פ שיקול דעת הרופא המנתח).
- ❖ ביחידה לטיפול נמרץ מתאפשר ניטור צמוד וטיפול בכל מגוון הצרכים הקיימים לאחר ניתוח ראש
- ❖ ביחידה קיים מכשור רפואי מתקדם וצוות רב מקצועי מוסמך ומיומן המשגיח, מטפל ומוסר מידע למטופלים ולבני המשפחה
- ❖ הרופא המנתח ימסור מידע אודות הניתוח לבני המשפחה ביציאה מחדר הניתוח
- ❖ מידע אודות מצבך יימסר בכפוף להסכמתך ע"י צוות הסיעוד והרופאים במהלך כל האשפוז ביחידה
- ❖ ביחידה תהיה מחובר למוניטור, עירוי, מסכת חמצן ועוד. הצינורות יוסרו בהדרגה בהתאם למצבך.
- ❖ לצורך מעקב וטיפול יבדקו באופן רציף מצב הכרה, תחושת ותנועתיות הגפיים, מצב האישונים, לחץ דם, דופק, חום, כאב ומדדים נוספים.
- ❖ צוות הסיעוד נמצא ביחידה כל הזמן, בסמוך אליך. נבקשך לדווח על תחושות כגון, בחילות, קושי בנשימה, כאב וכל תחושה אחרת המפריעה לך.
- ❖ סביר להניח שתחוש כאב ראש וכאב בחתך הניתוח. נא דווח לאחות לצורך קבלת טיפול תרופתי מתאים בהקדם האפשרי. על פי השקפת העולם המקצועית שלנו כאב הוא סבל מיותר שאינו תורם להחלמה ואף עלול לעכב אותה, ועל כן אנו מעוניינים לטפל בכך כבר בתחילת הופעת תחושת כאב.
- ❖ אחרי הוצאת צינור ההנשמה ייתכנו כאבי גרון וצרידות אשר יחלפו מעצמם תוך מספר ימים
- ❖ חשוב לציין שביחידה מאושפזים עוד מטופלים בחדרים סמוכים. האורות דולקים כל הזמן ויש שעות ביקור מוגדרות. שהייה רציפה, לאורך כל היממה, של בני משפחה אינה אפשרית.
- ❖ ההתעוררות וההתאוששות מניתוח הינן הדרגתיות. בתחילה תחוש ישנוניות, איטיות בתגובה, בלבול ואף אי שקט ואגרסיביות. כל אלה תופעות מוכרות לאחר הניתוח החולפות עם הזמן.
- ❖ ייתכן ותחוש תופעות נוספות אחרי הרדמה כללית כגון: כאב ראש, סחרחורת, בחילות והקאות. גם תופעות אלו חולפות בהדרגה וניתן להקל עליהן בעזרת תרופות.
- ❖ הישיבה והירידה מהמיטה לאחר ניתוח לעיתים מלוות בסחרחורת, חוסר שיווי משקל וחולשה. קיים חשש לנפילה! לכן ישיבה וירידה מהמיטה יתאפשרו רק לאחר בדיקת הרופא. בהתחלה תוכל להתיישב ו/או לרדת מהמיטה רק בעזרה ובליווי אחות, פיזיותרפיסטית או מרפאה בעיסוק.
- ❖ לפי המצב הרפואי ועם התאוששותך תועבר להמשך השגחה וטיפול במחלקה.